

**РОЗВИТОК ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА СТОЛИЧНОГО
РЕГІОНУ УКРАЇНИ
РАЗВИТИЕ ГОСТИНИЧНОГО ХОЗЯЙСТВА СТОЛИЧНОГО
РЕГИОНА УКРАИНЫ
HOTEL DEVELOPMENT METROPOLITAN REGION OF UKRAINE**

У статті розглянуто питання сучасного стану та перспектив розвитку готельного господарства м. Києва

В статье рассмотрены вопросы современного состояния и перспектив развития гостиничного хозяйства г. Киева

The paper deals with the current state and prospects of development of the hotel industry in Kiev

Готельно-ресторанна сфера як одна з високорентабельних галузей світової економіки, у ХХІ ст. стає провідним напрямом економічного та соціального розвитку України. Сьогодні туризм формує економіку багатьох держав, регіонів, стає важливим чинником стабільного розвитку світової індустрії гостинності.

Україна, зокрема, Київ та Київська область має великий туристичний потенціал завдяки унікальному географічному розташуванню (між Європою та Росією та іншими країнами СНД). Сприятливі кліматичні умови, наявність численних водних об'єктів, а також джерел мінеральних вод, багатство культурно-історичних пам'яток і визначають роль Київщини як важливого рекреаційного регіону. Столичний регіон України – це привабливий

туристичний центр, туристична інфраструктура якого вносить вагому долю в економіку міста.

Нині можна означити такі можливі стратегії розвитку столиці України на майбутнє[1, 2, 3]:

а) короткострокові: запуск туристичного порталу; спрощення процедур погодження туристичних маршрутів; встановлення інформаційних терміналів; запровадження карти гостя; категоризація готелів відповідно до міжнародних стандартів; залучення *low-cost* авіакомпаній.

б) середньострокові перспективи (до 2015 р.): створення та просування туристичного брэнда міста; лістинг Києва у реєстрі провідних туроператорів та сайтів продажу турів; реконструкція історичних та архітектурних пам'яток; оновлення номерного фонду готелів; будівництво інфраструктури для культурних, спортивних та бізнес-заходів; проведення міжнародних заходів.

в) довгострокові перспективи (до 2025 р.): створення нових об'єктів туристичної сфери; перетворення району Дніпра у туристично-рекреаційну зону; будівництво нових закладів розміщення та сфери послуг.

Туристична галузь регіону впродовж останніх років характеризується позитивною та сталою динамікою. Неухильне зростання кількості туристів та обсягів наданих їм послуг, комплексний підхід до розвитку туризму, готельного господарства та курортів на місцевому рівні, підтримка розвитку малого та середнього бізнесу у туристичній сфері створили новий імідж продукту, конкурентоспроможного в нашій державі та за кордоном. Детальну інформацію стосовно в'їзних, виїзних та внутрішніх туристичних потоків за останнє десятиліття наведено в табл.1.

Аналізуючи наведені дані можна зазначити, що показники в'їзного та виїзного туризму, незважаючи на деякі коливання, в цілому значно збільшилися за останні 11 років і на сьогодні продовжують збільшуватись. Особливий позитивний вплив в цьому році на в'їзний туризм м. Києва створив вдало проведений Чемпіонат Європи з футболу. Отриманий досвід дозволить в майбутньому постійно збільшувати потоки іноземних туристів.

Таблиця 1 – Туристичні потоки [4]

Роки	Кількість туристів, обслугованих суб'єктами туристичної діяльності України, усього осіб	Із загальної кількості туристів, осіб:			Кількість екскурсантів, осіб
		Іноземні туристи	туристи-громадяни України, які виїжджали за кордон	внутрішні туристи	
2000	290899	97874	70731	122294	60907
2001	504347	128817	162890	212640	86654
2002	549644	142849	174786	232009	153678
2003	746899	193239	248415	305245	134119
2004	1009909	263120	421351	325438	189175
2005	935918	170865	539989	225064	131513
2006	1498794	207468	901269	390057	220068
2007	1814052	286901	1116582	410569	243463
2008	2088369	315984	1393126	379259	247251
2009	1589834	257893	1024464	307477	88670
2010	2047329	279141	1442252	325936	63627
2011	2031563	236723	1550985	243855	55329

В 2012 році найбільше іноземних туристів приїхало до української столиці з метою відпочинку (169,422 тис. чол.), з діловою метою Київ відвідали 78,665 тис. іноземців, з метою оздоровлення – 23,478 тис. іноземців (рис. 1).

Київ є центром різних видів туризму, а саме [5]:

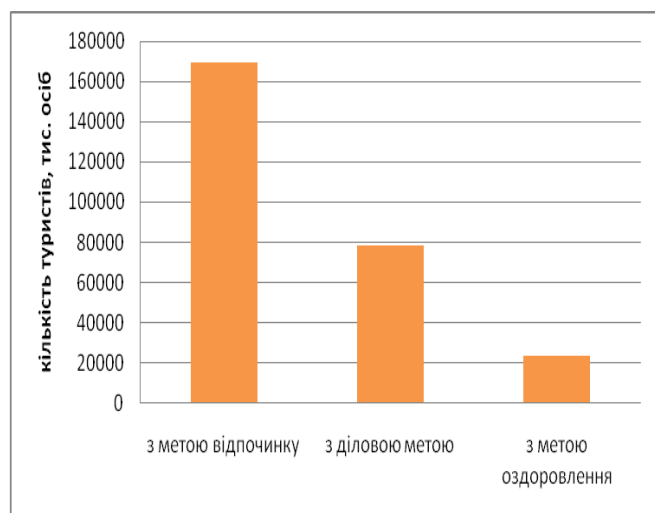

Рис 1 – Кількість відвідувань Києва іноземними туристами станом на вересень 2012 року

- ділового туризму, який включає в себе:

- ділові поїздки співробітників підприємств для проведення переговорів, участі у виробничих нарадах, презентаціях, збутової діяльності тощо;
- поїздки для участі в конгресах, біржах, конференціях, виставках, ярмарках;

• поїздки на спортивні змагання команд, гастролі;

- поїздки офіційних делегацій.

- релігійного туризму, за рахунок наявності великої кількості церков усіх конфесій, монастирів, стародавніх святих місць:

- паломництво, тобто відвідування святих місць, щоб вклонитись церковним реліквіям, святиням і взяти участь у проведенні релігійних обрядів;
- пізнавальні поїздки з метою ознайомлення з релігійними пам'ятками, а також з релігійною культурою та історією;
- наукові поїздки – це поїздки науковців, які досліджують та вивчають різні релігії.

- культурно-пізнавального туризму, який включає в себе: оглядові екскурсії містом з відвідуванням Києво-Печерської лаври, Софійського собору, Михайлівського Золотоверхого собору; ознайомлення з архітектурним літописом Києва; вулицями стародавнього Подолу; екскурсії Андріївським узвозом; теплохідна прогулянка Дніпром.

- туризму з метою відпочинку;

- туризму з метою оздоровлення.

Для більшості європейських столиць туристична галузь приносить 20-45% від загальних надходжень до бюджету країни. Київський бюджет у минулому році отримав лише 88,3 млн. грн., що складає менше 1%. Тому подальший розвиток туристичного напрямку є надзвичайно перспективним та прибутковим.

Із зростанням туристичних потоків в столиці паралельно зростає потреба у збільшенні кількості засобів розміщення. Розвиток готелів та інших об'єктів для тимчасового проживання туристів охарактеризований в таблиці 2 [4].

За наведеними даними спостерігається очевидне зростання за всіма показниками. Нині ці показники продовжують збільшуватись. У місті діє понад 150 закладів розміщення різної форми власності та підпорядкування більше ніж на 9,6 тис. номерів, з яких 90 – готелі, потужністю більше ніж 8 тис. номерів, решта – інші засоби тимчасового розміщення на 1,6 тис. номерів.

У Києві за категорією комфортності функціонують такі готелі:

«*****» – це лише 5 готелів на 931 номер (Прем'єр Палац, Фейрмонт, Опера, Хаятт Рідженсі Київ та ІнтерКонтиненталь Київ);

Таблиця 2 – Готелі та інші об'єкти для тимчасового проживання у м. Києві

Рік	Кількість готелів та інших місць для тимчасового проживання	Кількість номерів	Житлова площа всіх номерів, тис. кв.м	Одноразова місткість, місць	Обслуговано приїжджих, тис. осіб
2000	95	7637	157,3	14478	810,2
2001	90	7815	163,0	14476	831,3
2002	94	7665	159,0	14098	867,1
2003	93	7529	160,2	13519	863,4
2004	96	8229	171,7	14801	961,4
2005	109	8246	192,5	14757	974,1
2006	117	8627	196,8	15589	1112,4
2007	123	9112	217,6	16377	1195,8
2008	125	9415	226,0	16907	1224,8
2009	141	10064	246,4	18980	958,2
2010	133	9807	239,7	18582	1144,7

«****» – 28 готелів на понад 1500 номерів (з них найвідоміші Редісон САС, Дніпро, Київ, Салют, Президент-готель, Національний, Рів'єра на Полоді, Поділ-Плаза, Вісак, Піросмані, Фараон та ін.);

«***» – 19 готелів на 3186 номери;

«**» – 20 готелів на 1133 номерів;

«*» – 7 готелів на 176 номерів.

Окрім готелів в м. Києві досить широко представлені санаторно-курортні та оздоровчі заклади, що зазначено у таблиці 3.

Таблиця 3 – Санаторно-курортні та оздоровчі заклади м. Києва [4]

Роки	Санаторії та пансіонати з лікуванням		Санаторії-профілакторії		Будинки і пансіонати відпочинку		Бази та інші заклади відпочинку		Дитячі оздоровчі табори	
	всього	у них ліжок, тис.од.	всього	у них ліжок, тис.од.	всього	у них місць, тис.од.	всього	у них місць, тис.од.	всього	у них місць, тис.од.
2000	12	2,6	12	1,2	3	0,7	21	3,9	237	3,9
2001	12	2,7	13	1,2	2	0,4	21	3,9	195	3,5
2002	12	2,7	11	1,2	3	0,5	21	4,1	205	3,6
2003	12	2,7	11	1,3	3	0,5	21	4,9	194	3,1
2004	13	2,8	11	1,1	3	0,5	21	4,1	197	3,0
2005	14	3,1	11	1,4	3	0,5	23	4,1	230	2,6
2006	14	3,1	10	1,9	3	0,5	25	4,1	238	2,6
2007	15	3,1	9	1,0	3	0,5	25	3,6	226	1,6
2008	15	3,1	9	1,0	2	0,5	20	2,5	226	1,7
2009	16	3,3	9	1,0	2	0,5	21	2,7	177	1,3
2010	16	3,3	9	0,9	2	0,5	20	2,4	131	1,3
2011	16	3,1	10	1,1	2	0,5	20	1,9	109	1,1

Останнім часом, на жаль, спостерігається тенденція до закриття та

зменшення кількості таких закладів. Дане питання потребує уваги з боку держави та прийняття рішень стосовно їх утримання та відродження, адже потенційними споживачами послуг цих об'єктів можуть бути не лише жителі Київщини, а й населення інших регіонів України та іноземні відвідувачі.

Основними перешкодами розвитку вітчизняного готельного господарства є:

1. Недостатня кількість готелів та інших об'єктів розміщення внаслідок значних бар'єрів входження на ринок готельних послуг України, а саме:

➤ тривала процедура отримання земельних ділянок під будівництво (що призводить до більш активного розвитку торгово-комерційних установ, а не збільшення розвитку Державного бюджету);

➤ надмірна кількість дозволів та значні бюрократичні процедури (що збільшує термін лише відкриття готелю до 2–5 років і більше, високим податковим тиском на підприємства готельної сфери);

➤ наявність трансакційних витрат (які інколи складають до 50% капіталовкладень);

➤ економічна нестабільність в країні.

2. Невідповідність цін рівню якості готельних послуг (вартість проживання в українських готелях в 2-3 рази перевищує вартість проживання в готелях аналогічного рівня країн Європи).

3. Відсутність розвиненої та офіційно облікованої мережі альтернативних засобів розміщення економічного класу (хостелів, милицьких та міні-готелів, апартаментів) проте значна частка цього сегменту готельного господарства є „сірою”, тобто офіційно не обліковується як засоби розміщення.

4. Непрестосованість готелів та інших закладів розміщення до потреб людей з обмеженими фізичними можливостями (в умовах будівництва нових готелів обов'язково необхідно здійснювати контроль за дотриманням вимог пристосованості закладів розміщення для інвалідів).

Висновки. Отже, створення нових готелів, готельних комплексів та різноманітних баз відпочинку на сьогодні є необхідним і перспективним, адже місцевість столичного регіону України має всі умови для ведення вдалого

готельного бізнесу, за рахунок:

- нормативно-правового забезпечення та державного регулювання шляхом створення державного органу обліку та контролю за сертифікацією готелів та інших закладів розміщення (хостелів, малих та міні-готелів, апартаментів), якості їх послуг;
- у в частині інвестиційної політики передбачити інвентаризацію садиб зеленого туризму як альтернативних засобів розміщення, внести їх до реєстру, виділити земельні ділянки під створення тимчасових кемпінгів;
- у в частині підготовки кадрів залучати іноземних спеціалістів для підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів всіх ланок і спеціальностей.

1. Стратегія економічного та соціального розвитку м. Києва на період до 2015 року, схвалена розпорядженням Київської міської державної адміністрації від 29.11.2004 р. № 2168.

2. Стратегія розвитку м. Києва на період до 2025 року, схвалена розпорядженням Київської міської державної адміністрації від 15.12.2011 р. № 824/7060.

3. Програма соціально-економічного розвитку м. Києва на 2012 рік..

4. Режим доступу: < <http://www.gorstat.kiev.ua/p.php3?c=255&lang=1>>.

5. Київ 2012: туристична карта Києва і все про відпочинок у Києві [Електронний ресурс]. – Режим доступу: < <http://kyiv.virtual.ua> >.